

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю

“ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ
ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
(ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ) НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ”,

присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)

15-16 травня 2014 року
м. Тернопіль

ЧАСТИНА 2

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедінфа»
2014

<i>Н. М. Кулагць</i> РОБОТА СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА – ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗНАЇЬ ЗА УМОВ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	633
<i>Я. А. Кульбашна, Д. С. Аветіков, Я. П. Назірний, В. П. Неспрядько, В. В. Никонов, С. М. Шувалов</i> ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВИТОГЛЯДНИХ ОРІЄНТИРІВ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ	635
<i>В. Й. Кульчицький, С. В. Бондаренко</i> ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНОГО СВИТОГЛЯДУ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ	637
<i>Л. Л. Кустарьова, Ю. П. Ющенко, Н. О. Зінченко, О. І. Джадан</i> ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СВИТОГЛЯДУ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	638
<i>І. В. Лєтїк, Д. В. Кацапов, О. В. Васильєва, А. О. Олійник, С. М. Потанов, О. В. Крайненко, О. Г. Балюк</i> СТРАТЕГІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ У МЕДИЧНИХ ВНЗ УКРАЇНИ	639
<i>В. М. Лісовий, В. А. Капустник, І. В. Завгородній</i> РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ	641
<i>В. Д. Марковський, Д. В. Кацапов, О. В. Крайненко, О. В. Васильєва, С. М. Потанов, А. О. Олійник, О. Г. Балюк</i> АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС	643
<i>О. В. Медянова</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА	644
<i>І. М. Мельничук</i> ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА	646
<i>В. В. Мінухін, Л. С. Габішєва, Н. І. Коваленко, В. Л. Ткаченко</i> ФОРМУВАННЯ СВИТОГЛЯДНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ	647
<i>В. В. Мінухін, Н. І. Коваленко, Л. С. Габішєва, В. Л. Ткаченко, Т. М. Замазій</i> ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ – ЗАПОРУКА ЗМІЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	649
<i>О. А. Мурзіна</i> ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СПІВВІДНОШЕННЯ «ЦІННОСТІ» ТА «ДОСТУПНОСТІ»	650
<i>Г. В. Навчук, Л. Б. Шутак</i> РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ВИШУ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	652
<i>Ю. І. Наланко, А. С. Соколов, С. В. Сацуца, Д. В. Корнієвський, С. Є. Оберемок</i> ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА ЯК КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ СВИТОГЛЯДУ ЛІКАРЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ»	653
<i>Ю. М. Нерянов, В. М. Компанієць, І. В. Возна, О. О. Кокарь, О. В. Возний</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ СВИТОГЛЯДУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ – СТОМАТОЛОГІВ	654
<i>Л. В. Новакова</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЯК ОБ'ЄКТ ФІЛОСОФСЬКО- АКСІОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ	656
<i>О. М. Ольховська, С. В. Кузнєцова</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	657

СТРАТЕГІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ У МЕДИЧНИХ ВНЗ УКРАЇНИ

І. В. Летік, Д. В. Кацапов, О. В. Васильєва, А. О. Олійник, С. М. Потанов, О. В. Крайценко, О. Г. Балюк

Харківський національний медичний університет

STRATEGY OF EDUCATIONAL (MORAL BUILDING) WORK WITH FOREIGN STUDENTS IN INSTITUTIONS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION

I. V. Letyk, D. V. Katsapov, O. V. Vasylieva, A. O. Oliynyk, S. M. Potanov, O. V. Krainenko, O. G. Balyuk

Kharkiv National Medical University

Резюме. Виховна робота є одним з найважливіших і складніших напрямків організації навчального процесу з іноземними студентами медичних ВНЗ. Деканати з підготовки іноземних студентів повинні сприяти формуванню у студентів культури міжособистісних стосунків, толерантності, навичок самоосвіти і різнобічний розвиток їх творчих здібностей; створенню умов для фізичного, інтелектуального, морального і духовного розвитку особистості іноземних студентів; поліпшенню соціальної активності студентів-іноземців, самостійності та відповідальності в житті колективу і соціуму; прищепленню та розвитку загальної культури шляхом їх залучення до української національної культури, звичаїв і традицій. Ключові слова: виховна робота, світогляд, студенти-іноземці, деканат.

Resume. Educational work is one of the most important and complicated process along with the training process in which foreign students are involved in institutions of higher medical education. A dean's office which is responsible for training foreign students is to provide moulding of inter-personal attitude culture, tolerance, abilities for self-education and various creative activities in foreign students. Conditions for physical, intellectual, moral and spiritual development of an individual are to be created for the foreign students; social activity, self-sufficiency and responsibility for the life in a community are to be cultivated in them; besides, students are to be taught basics of general culture and familiarized with the national Ukrainian culture, traditions and customs. Key words: educational (moral building) work, world outlook, foreign students, dean's office

Вступ. Проблема формування світогляду у майбутніх лікарів є одним з першочергових завдань при навчанні студентів у медичних ВНЗ. Але якщо це студент – іноземець, на перший план висуваються не лише проблеми навчання, а й адаптаційні і соціальні моменти пристосування його до життя в Україні [1].

Відомо, що виховна робота є одним з найважливіших і найскладніших напрямків організації навчального процесу як з вітчизняними, так і з іноземними студентами медичних ВНЗ. Зазначений напрямок роботи серед іноземних студентів має більш індивідуальний характер. Такій характер обумовлений тим, що ці студенти мають різний рівень та звичай виховання, є представниками різних країн світу, культури і суттєво відрізняються один від одного за релігійними і національними традиціями [2].

Основна частина. Основою виховного процесу є система взаємодій, яка визначає взаємодію між викладачем і вихованцем, а також між студентами в такому багатонаціональному навчальному закладі, як ХНМУ. Саме тому керування виховною роботою молоді спрямовано на розвиток у вихованців свідомості, яка відповідає загальнолюдській моралі, і на формування та розвиток стійких моральних звичок, виховання волі та позитивних якостей характеру, таких як чесність, людяність, справедливість тощо [3].

Одним з найважливішим напрямків виховної діяльності VI медичного факультету з підготовки іноземних студентів ХНМУ (навчання англійською мовою) є забезпечення тісного взаємозв'язку між деканатом та студентами. Для цього деканатом VI факультету вирішуються такі загальні завдання виховної діяльності: формування у студентів культури міжособистісних стосунків, толерантності, навичок самоосвіти і різнобічний розвиток їх творчих здібностей; створення умов для фізичного, інтелектуального, морального і духовного розвитку особистості іноземних студентів; поліпшення соціальної активності студентів-іноземців, самостійності та відповідальності в житті колективу і соціуму; прищеплення та розвитку загальної культури шляхом їх залучення до української національної культури, звичаїв і традицій.

Особливу увагу деканат VI факультету приділяє індивідуальній роботі зі студентами, що мають пропуски занять з неповажних причин, допускають випадки порушення правил поведінки під час перебування в університеті та мешкання у гуртожитку, мають заборгованості в оплаті за навчання та, часто як наслідок, порушують правила перебування іноземців в Україні, тобто мають затримки з продовженням реєстрації. Ефективність зазначених заходів забезпечується проведенням індивідуальних співбесід декана факультету та його заступників зі студентами, які мають вище згадані проблеми. Проводиться робота, спрямована на профілактику правопорушень, роз'яснюються основні положення Закону України "Про правовий статус іноземців", в якому закріплені основні права, свободи та обов'язки іноземних громадян, які проживають або тимчасово перебувають в Україні, а також інших актів і постанов.

Стосовно виховної роботи щодо порядку проживання англомовних студентів в Україні деканатом VI факультету проводиться робота у гуртожитках ХНМУ, де мають місце загальні збори з обговоренням загальних проблем студентів, причин поганої поведінки та інших непорозумінь. Перед поселенням студентів до гуртожитку, а також упродовж навчального року проводяться консультації щодо правил проживання в гуртожитку, правил поведінки у житлових приміщеннях і приміщеннях загального користування з дотриманням усіх прийнятих норм, про правила протипожежної безпеки.

Важливе місце у вихованні англомовних студентів також посідають загальні збори різних напрямків, такі як участь у концертах, змаганнях та інших заходах що організують для студентів на університетських, між- університетських та міському рівнях. Так, минулого року студенти VI медичного факультету ХНМУ відвідали та взяли участь у X міському фестивалі іноземних студентів, на якому було нагороджено ХНМУ та зокрема факультети по роботі з іноземними студентами; у VII Всеукраїнському фестивалі – конкурс мистецтв студентів-медиків та працівників лікувальних установ України «Ліра Гіппократа» і посіли два перших місця (у сольному вокалі та у конкурсі естрадних ансамблів). Іноземні студенти VI факультету неодноразово брали активну участь у міжвузівських конференціях з міжнародною участю, на яких посідали призові місця, зокрема у 6-му інтердисциплінарному міжнародному конгресі ISIC. У березні 2013 р. у стінах ХНМУ проведено святкування 56-річчя незалежності Республіки Гана, де був присутній посол цієї країни. Також неодноразово проводилися дружні зустрічі із представниками землячів Нігерії та Індії.

Але, як і кожна медаль, виховна робота з іноземними студентами має не тільки присмійні зворотні бік. Тому колектив деканату проводить роботу з профілактики правопорушень, порушень навчальної дисципліни студентами. Деканом та його заступниками аналізується успішність студентів, розглядаються порушення навчальної дисципліни, дотримання правил проживання в гуртожитках з оперативним реагуванням щодо цих осіб.

Висновки. 1). З метою оптимізації виховної роботи з іноземними студентами вважаємо за необхідне ширше використовувати сучасні методи соціологічних та психологічних досліджень, які допоможуть налагодити індивідуальний контакт з кожним із студентів. 2). Продовжувати підвищувати рівень курації основних землячів, що сприяє поглибленню дружніх зв'язків між культурними традиціями України та інших держав. 3). Ширше залучати студентське самоврядування серед іноземних студентів, яке допоможе наагодити двосторонній зв'язок між деканатами та активом студентів-іноземців з метою покращення мікроклімату та навчально-виховної роботи у медичних ВНЗ України. 4). Сприяття участі іноземних студентів-медиків у науково-навчальних програмах, а також програмах міжнародного стажування та обміну з метою покращення фахового рівня та розширення світогляду майбутніх лікарів.

Література

1. Social and organizing problems arising during educational process of foreign students in Ukraine / S.N. Potarov, O.V. Vasyuleva, A.A. Oleynik [et al]// Матеріали 85-й міжнародної научно-практичної конференції студентів і молодих ученьх «Теоретические и практические аспекты современной медицины». – Симферополь, 2013. – С. 243.
2. Оптимізація виховної роботи з англомовними студентами на сучасному етапі навчання у ХНМУ / Д.В. Кацапов, С.М. Потапов, О.В. Васильєва, А.О. Олейник // Матеріали XLVI навчально-методичної конференції «Педагогічна культура викладача вищої школи» (21 листопада, ХНМУ, Харків, 2012). – С. 75-77.
3. Керівництво роботою іноземних студентів медичних ВНЗ в сучасних умовах навчання / В.А. Капустник, В.Д. Марюковський, Д.В. Кацапов [та ін.]// Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції, присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. «Впровадження нових технологій за кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ III-IV рівнів акредитації (26-27 квітня 2012 р.). – Тернопіль: ТДМУ, 2012. – С. 77-78.